

Hej Anne,

På vegne af Trøjborg Fællesråd har jeg netop oploadet et bidrag - *Borgerinddragelse i planprocesser*. Så vidt jeg kunne se, manglede de to sidste punkter, 12 og 13, dem kan du finde i den vedhæftede fil.

Jeg har vanskeligt ved at forstå begrænsningen på 3000 enheder (svarende til ca. en A4-side). Spørgsmålet om borgerinddragelse kan ikke bare behandles abstrakt eller teoretisk (hvem i Aarhus er uenig i borgerinddragelse på det niveau?), men kræver en mere konkret tilgang, og det kan ikke meningsfyldt behandles på en A4-side. Derfor vedhæfter jeg en anden fil, som er mere fyldestgørende. Den vil jeg bede om også tilgå det nedsatte udvalg.

Med venlig hilsen,

Niels Christian Sidenius

Besvar Svar til alle Videresend

Bæredygtig udvikling med medborgerskab

Idealet for byens udvikling er at skabe bæredygtig trivsel for byens nuværende og kommende borgere. Bæredygtig trivsel defineres som at kunne trives mentalt og fysisk og leve gode liv inden for et miljømæssigt bæredygtigt ressourceforbrug. Denne tilgang fordrer, at man i planlægning af byens udvikling medtager og inddrager viden og erfaringer om mindst tre grundlæggende aspekter af byen: byens fysiske strukturer, materialer og systemer, borgernes adfærd og menneskers indre liv, oplevelser og psykologi, herunder bæredygtighedspsykologi. Der skal skabes et godt byliv i gode byrum under størst mulig hensyntagen til FN's 17 verdensmål, klimaudfordringer og CO₂-udslip. Et godt byliv i gode byrum tager hensyn til helheder og særpræg i de enkelte kvarterer. Kun sådan oplever borgerne samhørighed og tilhør til kvarteret og dets beboere, hvilket sikrer den enkelte borgers oplevelse af tryk at kunne udfolde sig som individ og borger. Borgerne skal føle sig godt tilpas med kvarteret, nyde at bo dér. Det understøttes bedst, hvis borgerne kan identificere sig med kvarteret, får identitet fra kvarteret og er med til at give kvarteret karakter. Derfor er det vigtigt, at borgerne trives med den kontinuerlige udvikling af kvarteret.

Bæredygtig trivsel udvikles bedst i et samspil med borgerne. Kommunale beslutninger om byggeri, trafik og infrastruktur, kulturfaciliteter og rammerne for borgernes udfoldelsesmuligheder skal inddrage borgerne på en måde, så deres synspunkter og holdninger tillægges betydning. Borgernes mening skal positivt kunne gøre en forskel. Borgernes engagement og tillid til beslutningstagerne er en forudsætning for den gode byudvikling.

Aarhus skal bevare sin karakter som en by i umiddelbar sammenhæng med vand og skov. Muligheden for at udfolde sig i samspil med naturen er en af vejene til, at man som borger trives og udvikler et bæredygtigt mindset.

Byens udvikling skal afspejle ønsket om høj kvalitet i realiseringen af det overordnede

ideal. Grønne byrum med udfoldelsesmuligheder skal findes i alle dele af byen, og kommunen skal stille kvalitetskrav til hvert enkelt byggeri. Det forudsætter en arkitekturpolitik, der fastholder sådanne hensyn. En god byudvikling bør måles på, om vi formår at forbedre bylivet og byrummene samt sikre miljøet, så den bæredygtige trivsel styrkes.

For at understøtte blandede bymiljøer skal byplanmæssige beslutninger gøre det muligt for alle indkomstgrupper at bo i byen. Derfor skal kommunen i samarbejde med bygherrer og borgere sikre, at der i videst muligt omfang opføres kvalitetsbyggeri, som byen og borgerne har behov for og kan være stolte af, og som er opnåelige for alle indkomstgrupper. Planlægning skal sikre åbne byrum, hvor uforudsete aktiviteter kan opstå. Som grundlag herfor foretages en bredt funderet evaluering af de seneste fire års praksis og erfaringer.

Ønskværdige rammer for fysisk byudvikling

1. En kommuneplan gælder i mindst fire år. Eventuelle tillæg hertil skal som minimum overholde de værdier, målsætninger, pejlemærker og standarder, der er definerende for kommuneplanen.
2. Arbejdet med lokalsamfundsbeskrivelser, helhedsplaner og bydelsplaner opprioriteres i samarbejde med borgerne. Her lægges vægt på at belyse alle sider af det gode byliv i gode byrum, der fremmer folks bæredygtige trivsel, herunder institutioner, trafikale infrastruktur, faciliteter til motion, idræt og leg samt grønne arealer. En dækkende og tilfredsstillende helhedsplan forudsætter samarbejde mellem relevante magistrater og de forskellige afdelinger i Teknik & Miljø samt engagerede borgere.
3. Alle lokalplaner funderes i en helhedsplan. En helhedsplan kan kun fraviges efter en proces, der fra begyndelsen involverer borgerne. Projektforslag på områder, hvor der endnu ikke foreligger en helhedsplan, sættes på stand by, indtil der foreligger en helhedsplan.
4. Der kan kun gennemføres dispensationer fra vedtagne lokalplaner, når lokalplanen også efter dispensationen fortsat lever op til de værdier, målsætninger, pejlemærker og standarder, der kendetegner den oprindelige plan.
5. Aarhus Kommune fastlægger snarest, i samarbejde med borgerne, hvordan hensigtserklæringer og planer for borgerindflydelse konkret skal udmøntes og realiseres i praksis på de forskellige forvaltningsområder.
6. I forbindelse hermed revurderes samarbejdsaftalen mellem Aarhus Kommune og fællesrådene. Dette arbejde sker i tæt dialog med fællesrådene. Herunder vurderes, hvordan en styrkelse af fællesrådenes kompetence kan gennemføres samtidig med, at deres autonomi bevares.
7. Stadsarkitektens muligheder for at præge byudviklingens kvalitet skal styrkes. Det gælder både bemanningen og mulighederne for at agere selvstændigt i forhold til Aarhus Byråd, Teknisk Udvalg og Teknik & Miljø.

Ønskværdig proces i plansager

1. Når en bygherre henvender sig til Teknik & Miljø med en ide eller skitse til et projekt, inviteres området's beboere og/eller fællesråd med det samme til et møde om det indleverede

materiale. Med udgangspunkt i drøftelsen besluttet, hvornår og hvordan materialet skal forelægges for borgerne i bydelen.

2. Borgerne - såvel ejere som lejere - inviteres til en workshop om anvendelsesmulighederne det pågældende sted og orienteres om hovedtrækkene i det indleverede materiale. Bygherren deltager i denne workshop.
3. Borgernes tilbagemeldinger bearbejdes af Teknik & Miljø. Samtidig laver fællesrådet en indstilling om anvendelsesmuligheder med udgangspunkt i en beskrivelse af bydelens karakteristika og særlige forhold. Den fælles problemstilling er, hvordan anvendelsesmulighederne kan bidrage til et godt byliv i gode byrum og dermed fremme bæredygtig trivsel. Derfor er det nødvendigt at inddrage psykologisk og adfærdsmæssig viden.
4. Teknik & Miljø opstiller et arbejdsgrundlag for bygherren. Hvis dette grundlag på væsentlige områder afviger fra borgernes eller fællesrådets indstilling, skal bygherren orienteres herom.
5. Samtidig orienterer Teknik & Miljø Teknisk Udvalg om det indkomne forslag og arbejdsgrundlaget for bygherren. Teknisk Udvalg orienteres også om indstillinger fra borgere og fællesråd.
6. Så snart der foreligger et egentligt projektforslag, indkalder Teknik & Miljø fællesrådet til en drøftelse heraf og af arbejdsbetingelser for en følgegruppe. Vurderer fællesrådet, at projektforslaget på væsentlige områder afviger fra borgernes og fællesrådets synspunkter, kan fællesrådet orientere Teknisk Udvalg herom.
7. En nedsat følgegruppe af borgere deltager i afklaring og udvikling af projektforslaget. I opsummeringen af dette arbejde bliver eventuelle ikke-imødekomne synspunkter hos følgegruppen udførligt beskrevet i Teknik & Miljø's indstilling til Aarhus Byråd. Det skal samtidig fremgå, på hvilket grundlag Teknik & Miljø ikke kan støtte følgegruppens synspunkter.
8. Teknik & Miljø sikrer et gennemsigtigt, retvisende og dokumenteret grundlag for den politiske behandling af et projektforslag.
9. Indstillingen til Byrådet fra Teknik & Miljø skal klart vise, hvordan lokalplansforslaget forholder sig til den øvrige bydel, og hvordan det bidrager til byliv og byrum og sammenhængen herimellem. Psykologisk og adfærdsmæssig viden bør indgå og være en naturlig del af indstillingen. Det skal også beskrives og meget tydeligt fremgå, på hvilke områder og hvorfor lokalplansforslaget ikke indfrier borgernes og fællesrådets synspunkter.
10. Efter videresendelse fra Byrådet til Teknisk Udvalg har fællesrådet mulighed for et udvidet foretræde med mulighed for dialog for at argumentere for sine synspunkter.
11. Høring af forslaget indledes med en præsentation for borgerne i området. Synspunkter, der fremkommer i høringen, skal forelægges for Byrådet og Teknisk Udvalg, og der skal lægges særlig vægt på, hvordan synspunkterne forholder sig til byliv og byrum og sammenhængen herimellem.
12. Efter endelig godkendelse afholder Teknik & Miljø et møde med borgerne i bydelen for at orientere om lokalplanen og dens konsekvenser og tidsforløb. Herunder begrundes eventuelle væsentligere afvigelser fra de synspunkter, borgere og fællesråd har fremført.
13. Når byggeriet er afsluttet, evaluerer Teknik & Miljø den samlede proces og det færdige produkt for at udvikle redskaber til brug i kommende plansager. Fællesrådet har mulighed for at kommentere evalueringen, inden den behandles politisk.

Ønskværdig proces i byggesager

1. Når Teknik & Miljø modtager henvendelse om byggesag, uanset om der er tale om en indledende byggeansøgning eller en forhåndsdialog, informeres borgerne (naboer og genboer) og/eller området fællesråd med det samme om sagen, hvis det ønskede byggeri ikke er reguleret af eller opfylder bestemmelserne om byggeretten i *Bygningsreglementets* §§ 168-186.
2. Borgerne (naboer og genboer) samt fællesråd har mulighed for i det tidlige stadie af sagen at indgive kommentarer.
3. Borgernes tilbagemeldinger bearbejdes af Teknik & Miljø og indgår i dialogen med bygherre. Helhedsplaner, lokalsamfundsbeskrivelser og beslutninger tydeliggøres og forankres i sagsmateriale og sagsbehandling. Den fælles problemstilling er, hvordan byggeriet kan bidrage til et godt boliv og byliv i gode byrum og dermed fremme bæredygtig trivsel.
4. Teknik & Miljø opstiller et arbejdsgrundlag for bygherren. Hvis dette grundlag på væsentlige områder afviger fra borgernes eller fællesrådets kommentarer, skal bygherren orienteres herom. Borgerne og fællesrådet modtager kopi. Dermed afsluttes en eventuel forhåndsdialog.
5. Når der foreligger et egentligt projektforslag/byggeansøgning, som Teknik og Miljø har gennemarbejdet med bygherre og vurderer at kunne indstille til godkendelse, udsendes forslaget i almindelig høring (i overensstemmelse med henholdsvis Plan-, Bygge- og Forvaltningslov). Forslaget udsendes også til området fællesråd. Samtidig orienterer Teknik & Miljø Teknisk Udvalg om projektforslaget inklusive arbejdsgrundlaget for bygherren. Teknisk Udvalg orienteres også om kommentarer fra borgere og fællesråd og afvigelser mellem arbejdsgrundlaget fra Teknik og Miljø til bygherre og kommentarer fra borgere og fællesråd. Bygherres begrundelser for afvigelser fra byggeretten skal indgå i både høring samt orientering til Teknisk Udvalg.
6. Ved den afsluttende sagsbehandling sikrer Teknik & Miljø et gennemsigtigt, retvisende og dokumenteret grundlag for den endelige behandling af projektforslaget, inklusive den eventuelt politiske behandling heraf. Eventuelle ikke-imødekomne kommentarer fra henholdsvis borgere, fællesråd og bygherre beskrives udførligt i Teknik & Miljø's indstilling. Det skal samtidig tydeligt fremgå, på hvilket grundlag Teknik & Miljø ikke kan støtte fremkomne synspunkter. Indstillingen fra Teknik & Miljø skal klart vise, hvordan projektet forholder sig til den øvrige bydel, og hvordan det bidrager til boliv, byliv og byrum og sammenhængen herimellem. Overensstemmelser med og afvigelser fra helhedsplaner, lokalplaner, politik - herunder arkitekturpolitik - mv. skal klart fremgå. Psykologisk og adfærdsmæssig viden bør indgå og være en naturlig del af indstillingen.
7. Indstillingen skal tilgå Teknisk Udvalg inklusive en materialeliste, som giver medlemmer af Teknisk Udvalg mulighed for at tilgå ønsket materiale.
8. Ved politisk behandling af sagen har fællesrådet sammen med andre borgere mulighed for et udvidet foretræde med mulighed for dialog for at argumentere for sine synspunkter.
9. Ved udsendelse af svar på en ansøgning skal borgerne henholdsvis bygherren/ansøgerne rådgives udførligt og præcist om klagemulighederne.